ARENGUKAVA 2012-2022

Urvaste Vallavalitsus 2014

SISUKORD

1. URVASTE VALLA ASEND JA TERRITOORIUM 4
2. SOTSIAALNE KESKKOND 5
2.1. Asustussüsteem 5
2.2. Rahvastik 6
2.3. Ränne 7
2.4. Haridus 7
2.5. Huvitegevus, vaba aeg, kultuur, sport 9
2.6. Kodanikeühendused 10
2.7. Sotsiaalhoolekanne 11
2.8. Lastekaitse ja noorsootöö 15
2.9. Tervishoiuteenused 17
3. TEHNILINE INFRASTRUKTUUR 19
3.1. Energeetika 19
3.2. Teedevõrk 19
3.3. Kommunikatiivne infrastruktuur 20
3.4. Vee- ja kanalisatsioonisüsteem 21
3.5. Elektrivarustus ja tänavavalgustus 22
3.6. Ühistransport 22
3.7. Jäätmemajandus 22
4. MAAKASUTUSE STRUKTUUR JA KINNISVARATURG 24
5. ETTEVÕTLUS JA TÖÖHÕIVE 25
5.1. Maksumaksjate arv 25
5.1.1. Keskmine brutotulu 26
5.1.2. Ülalpeetavate määr 26
5.2. Töötus 27
5.3. Ettevõtted Urvaste vallas 29
6. VALLA EELARVE 32
7. URVASTE VALLA ARENGUT MÕJUTAVAD ÜLDISED SUUNDUMUSED 33
8. SWOT ANALÜÜS 35
9. VISIOON 2022 37
10. EESMÄRGID JA TEGEVUSED 2012-2022 38
10.1. Eesmärk. Ettevõtluse arengu toetamine. Ettevõtluseks soodsa keskkonna loomine ... 38
10.2. Eesmärk. Konkurentsivõimeline ja samas õpilaste võimeid arvestav haridus 39
10.3. Eesmärk. Mitmekesised vaba aja veetmise võimalused 40
10.4. Eesmärk. Sotsiaaltöö arendamine 41
10.5. Eesmärk. Noorsootöö arendamine 42
10.6. Eesmärk. Piirkondade (kantide) arengu toetamine 43
10.7. Eesmärk . Infrastruktuuri ja elukeskkonna arendamine 44
Lisa 1 Arengukava täitmise hindamine 45
Lisa 2 Arengukava koostamiseks moodustatud töögupid 46
Lisa 3 Investeeringute kava 2014-2018 47

SISSEJUHATUS

Valla arengukava on dokument, mis on aluseks:
1) valla- või linnaeelarve koostamisele;
2) investeeringute kavandamisele ja nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisele, sõltumata nende allikast;
3) laenude võtmisele ja võlakirjade emiteerimisele eelarveaastast pikemaks perioodiks.
(KOKS § 37 lg 4)

Tulenevalt Kohaliku Omavalitsuse Korralduse Seadusest peab omavalitsusel olema arengukava vähemalt kolmeks järgnevaks aastaks. Vallavolikogu vaatab arengukava läbi ja võtab vastu otsuse selle muutmise kohta iga aasta 1. oktoobriks.

Esimene Urvaste valla arengukava koostati aastal 1991. Käesolev arengukava on järjekorras viies ning selle koostamine toimus 2011. aasta suvel ning sügisel. Arengukava on koostatud aastateks 2012-2020.
Arengukava koostamiseks toimus avatud töökoosolek 04.07.2011 ning moodustati kuus töögruppi (Haridus, Majandus ja tööhõive, Töö noortega, Kultuur ja sport, Sotsiaal ja tervishoid, Piirkondlik areng ja infrastruktuur) kokku 25 liikmega.
Töögruppidesse olid kaasatud inimesed erinevatest sektoritest: volikogu liikmed, vallavalitsuse töötajad, allasutuste juhid, ettevõtjad, MTÜ-de esindajad.
Kõigil valla elanikel oli võimalus töögruppidega liituda või avaldada oma arvamust vallalehe vahendusel läbi rahvaküsitlusel.

1. URVASTE VALLA ASEND JA TERRITOORIUM

Urvaste vald asub Võru maakonna loodeosas, piirnedes lõunas Antsla, idas Sõmerpalu vallaga; edelas, läänes ja loodes Valga maakonna Tõlliste, Sangaste ja Otepää valdadega.
Kirdenaabriks on Põlva maakonna Kanepi vald.
Valla territoorium paikneb Otepää kõrgustiku lõunanõlval. Valla lõunaosa veidi tasasemat piirkonda ning kuplilist põhjaosa eraldab maaliline Urvaste ürgorg koos oru põhjas asuvate Uhtjärve ja Lõõdla järvega. Atraktiivne ja mitmekesine looduskeskkond muudab piirkonna meeldivaks elu- ja puhkepaigaks.
Valla pindala hõlmab 139,6 km2. Vallakeskuseks oleva Kuldre küla kaugus Tallinnast on ca 236 km , Tartust ca 60 km ,Võrust ca 33 km , Valgast 36 km ja Antslast 8 km.

2. SOTSIAALNE KESKKOND

2.1. Asustussüsteem

Urvaste valla külad on saanud nimed nii kunagiste mõisate, karjamõisate, hajatalude kui ka kõrtside asupaiga järgi. Nõukogude Eesti perioodil määratud külapiirid on mõningatel juhtudel meelevaldsed.

Ka looduslik piir – Urvaste ürgorg on avaldanud teatavat mõju, eraldades põhja- ja lõunapoolsed elanikud ning kujundanud erinevaid arusaamu ja hoiakuid.

Urvaste vallas on 14 küla.

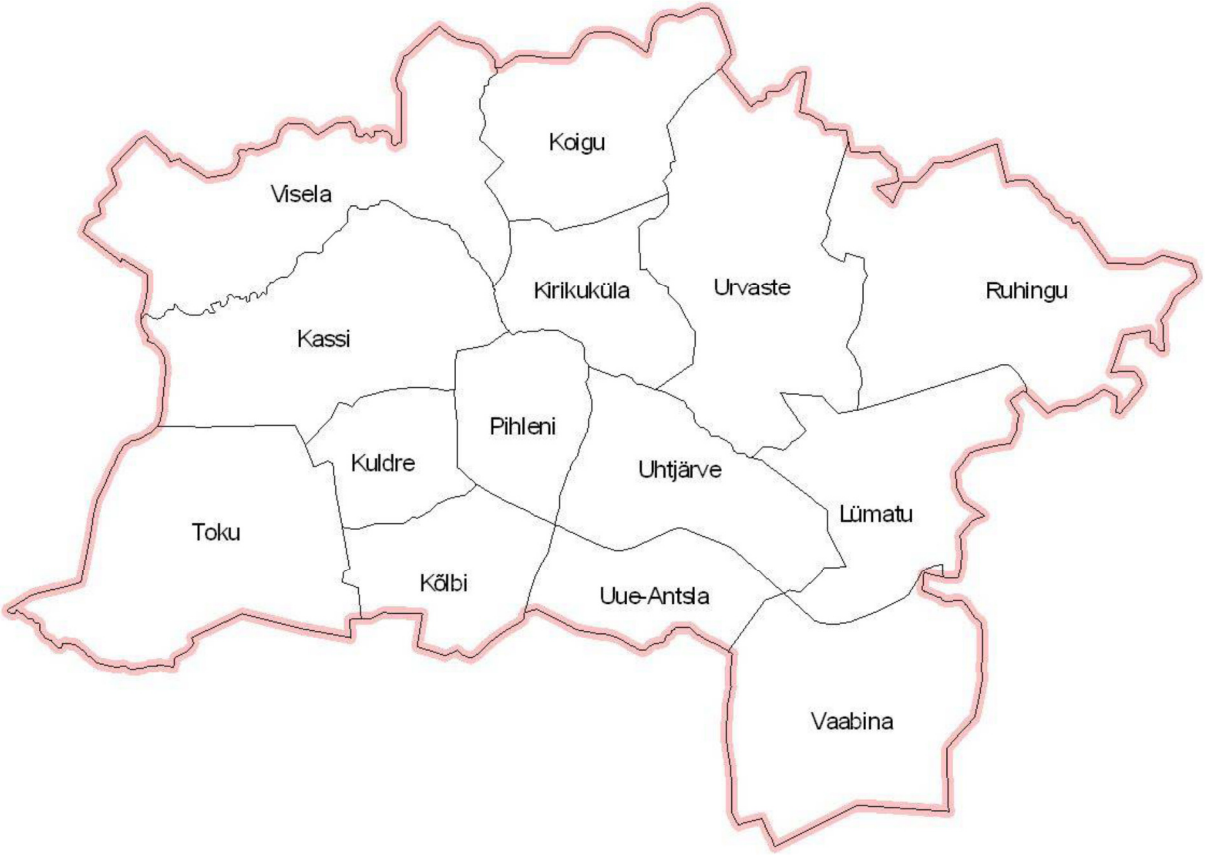

Urvaste valla külad ja nende elanike arv

	2011a	2013a	2014a
Kassi	58	65	63
Kirikuküla	35	32	31
Koigu	45	39	41
Kuldre	212	208	202
Kõlbi	83	78	82
Lümatu	83	72	71
Pihleni	69	63	63
Ruhingu	64	65	75
Toku	30	26	25
Uhtjärve	77	75	76
Urvaste	115	102	97
Uue-Antsla	242	232	221
Vaabina	212	206	203
Visela	72	65	67

Tabel 1. Allikas: Rahvastikuregistri andmed seisuga 01.01.2011 ja 10.01.2013 ja 01.01.2014.

Valla keskus on Kuldre, kus asub vallavalitsus, kool, lasteaed, postipunkt, perearst ja kauplus. Lähim suurem keskus on Võru linn, ent olulist rolli teenuste hankimise kohana etendab ka naaberomavalitsuse keskus Antsla linn (kaubad, apteek, pangabuss, kütus, haridus, meditsiin).

2.2. Rahvastik

Rahvaarv

Aasta	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rahvaarv	1498	1502	1514	1496	1461	1435	1385	1362	1329	1322	1276	1259	1161	1118	1150

Tabel 2. Allikas: Statistikaamet

Kümne aastaga on valla rahvaarv vähenenud 311 inimese võrra. See protsess on analoogne nii maakonna kui Eesti vastavate tendentsidega. Alljärgnevast tabelist on näha, et kõige arvukam vanusegrupp vallas on inimesed vanuses 15-19, 20-24 ja 45-49.

Rahvastiku soo- ja vanusejaotus Urvaste vallas seisuga 01.01.2013

			0-4	**5-9**	**10-14**	**15-19**	**20-24**	**25-29**	**30-34**	**35-39**	**40-44**	**45-49**	**50-54**	**55-59**	**60-64**	**65-69**	**70-74**	**75-79**	**80-84**	**85 ja vanemad**
2011	**Urvaste**	**M**	38	36	44	62	73	55	43	44	37	48	40	43	31	26	25	15	16	7
		N	37	39	48	43	61	50	26	44	44	35	50	42	29	28	41	43	29	23
2013	**Urvaste**		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 ja vanemad
		M	13	32	36	49	42	28	26	37	31	51	37	37	37	29	17	28	12	13
		N	33	28	41	40	24	14	14	36	37	38	36	30	37	31	37	44	33	33
2014	**Urvaste**		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85 ja vanemad
		M	17	30	32	43	58	35	23	35	36	45	46	35	39	30	19	27	12	6
		N	29	35	34	44	29	22	15	35	32	45	30	37	33	30	32	38	41	15

Tabel 3. Allikas: Statistikaamet

2.3. Ränne

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Siseränne	Rändesaldo	-4	-22	-14	-33	-2	-22	-8	-22	-16	-12	-25	9
Välisränne	Rändesaldo	0	-1	-3	-4	-10	-3	2	-5	-1	-5	-9	-4

Tabel 4. Allikas: Statistikaamet

Perioodil 2002.-2013. kokkuvõetuna on valla rändesaldo negatiivne: kokku -208 inimest.

2.4. Haridus

Urvaste vallas saab omandada alusharidust ja põhiharidust Kuldre Kooli (lasteaed-põhikool) baasil. Õppeaastal 2013/2014 õppis põhikooli osas 101 last ja lasteaias 41 last. Õppeaastal 2010/2011 õppis põhikooli osas 124 õpilast ja lasteaias 42 last ja 2012/2013 õppis põhikooli

osas 106 last ja lasteaias x last. Keskharidust omandatakse valdavalt Antslas või Võrus. 2012. aastal lõppes Kuldre Kooli õppehoone rekonstrueerimine. Lähitulevikus on vajalik rekonstrueerida võimla, katlamaja, lasteaia mänguväljak, välisvõrgud ja staadion. Samuti on pidevalt vaja uuendada ja juurde soetada õppe- ja kasvatustegevuseks vajaliku inventari, sisustust ja vahendeid.

Urvastes tegutseb ka riiklik üldhariduskool erivajadustega lastele Urvaste Kool.

Nagu alljärgnevast tabelist näha, on õpilaste arv kaheksa aastaga kahanenud 80 õpilase võrra.

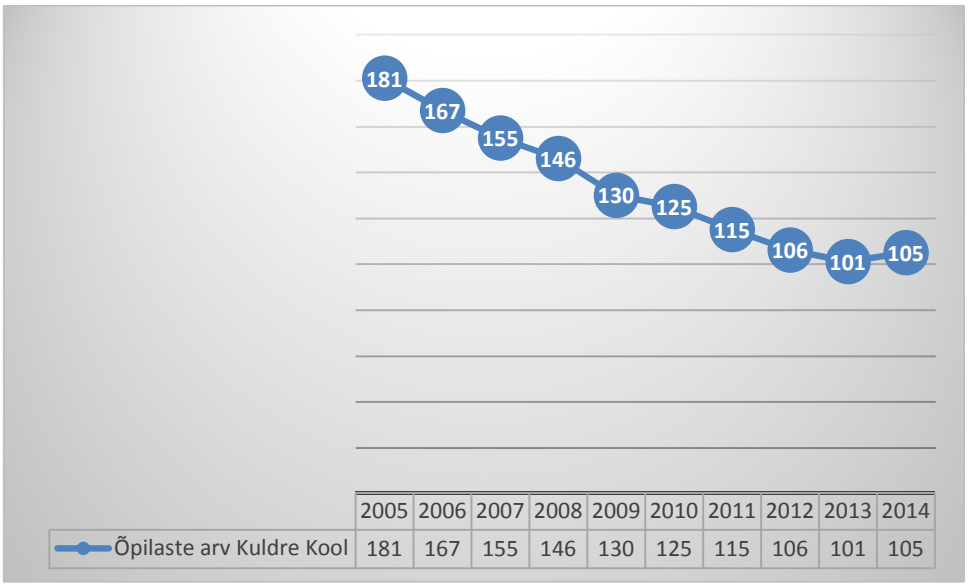

Joonis 1

Lastepäevarühma laste arv on püsinud stabiilsena. Eelklassi loomisega Kuldre Kooli lastepäevarühma juurde 2014 aasta sügisel kasvas laste arv 53-ni. Ühtlasi võtab lasteaed vastu 1,5 aasta vanuseid lapsi.

Joonis 2

Kuldre põhikooli õpilaste kahanemise taga võib olla asjaolu, et lastepäevarühm ei suuda kõiki lapsi vastu võtta ning seetõttu alustavad nii mõnedki lapsed oma lasteaiateed naabervaldade lastehoidudes ning paljud neist jätkavad ka kooliteed sama omavalitsuse koolis. Kindlasti avaldab laste arvu kahanemisele oma mõju ka küllaltki suur väljaränne kaugemale linnadesse või koguni välisriikidesse. Selleks et hoida Kuldre kooli lastearvu stabiilsena avati 2014 aasta sügisel Sipsik lisarühm (eelklass), eesmärgiga tagada kõikide laste vastuvõtt.

2014	103 õpilast
2015	103 õpilast
2016	92 õpilast
2017	93 õpilast
2018	98 õpilast
2019	102 õpilast

Tabel 5 Õpilaste arvu prognoos Kuldre Koolis; Allikas: Kuldre Kooli arengukava 2014 - 2019

2.5. Huvitegevus, vaba aeg, kultuur, sport

Vaba aega veeta ja huvitegevusega tegeleda saab järgmistes kohtades:

- **Uue-Antsla Rahvamaja.** Korraldatakse järgmiseid üritusi: Vastlapäev, Jüripäev, Vabariigi Aastapäev, Urvaste Valla laulupas, Urvaste Valla särav täht, emadepäev ja isadepäev, jaanipidu, Kihelkonna laulu-tantsupidu, maakonna tantsu- ja laulupidu, Isetegevuslaste tänupidu, kohviõhtud, aastavahetuse pidu, teatrietendused.
  Lisaks tegutsevad rahvamajas järgmised ringid: Rahvatantsurühm, Vokaalansambel, Noorte levimuusika ansambel. Mõned ruumid on väikse koduloomuuseumi kasutuses.
- **Urvaste Seltsimaja.** Tegevused on suunatud traditsioonilise käsitöö ja toidukultuuri taaselustamisele kaasaegsete vahenditega, inimeste oskuste rakendamisele ja arendamisele ning ettevõtlikkuse ja ühistegevuse suurendamisele. Samuti korraldatakse nii seltsimajas kui Urvaste piirkonnas laiemalt (Koigus, Kirikukülas) erinevaid üritusi kogukonna aktiivi eestvõtmisel. Majas toimuvad nii rahvatantsu, mudilasringi (2011 – võrokeelne), käsitöö õpitoad.
- **Urvaste** raamatukogu-internetipunkt.
- **Kuldre** raamatukogu-internetipunkt.
- **Vaabina** raamatukogu-internetipunkt.

Urvaste Vallas pole muusikakooli ega spordikooli, ent kasutatakse naabervaldades olemasolevaid. Kõige rohkem õpilasi õpib Antsla Muusikakoolis.
Lisaks eelpoolmainitule on oluline vaba aja veetmise koht Kuldre Kooli võimla, kus saab mängida pallimänge ja käia jõusaalis. Võrkpalli, korvpalli ja jalgpalliga tegelevaid inimesi on ca 75. Võimla kõrval väljas on staadion, võrkpalliplats ja korvpalliplats. Samuti asuvad võrkpalliväljakud Uue-Antsla mõisapargis ja Uhtjärve puhkealal. Oluline on kahe suurema küla – Uue-Antsla ja Kuldre vahele kergliiklustee rajamine. Praegu puudub ka spetsiaalne terviserada. Üks kord aastas toimub traditsiooniline Ümber Uhtjärve Jooks. Selle jooksu rada on püütud korras hoida, aga paljudele harrastajatele on rada liiga pikk ja raske ning kindlasti pole see läbitav kõigil aastaaegadel. Ilmselt tasuks planeerima hakata spetsiaalse terviseraja ehitamist, milleks sobivaim koht oleks Uue-Antsla park.

Paljuski aitavad vaba aja sisustamisele kaasa ka vallas tegutsevad mittetulundusühingud.

Huvitegevuse ja vaba aja veetmise võimaluste loomisele ja ülalpidamisele kuluv osakaal valla eelarvest 2013. aastal on 8%. Muusikakooli ja spordikooli tasud kuuluvad eelarves hariduse valdkonda.

Urvaste vald on koht kus väärtustatakse kohalikku pärimust ja kombestikku ning austatakse võru keelt ja kultuuri. Ollakse avatud uute kultuurisuundade kasutuselevõtuks ja arendamiseks.

2.6. Kodanikeühendused

2011. aasta juuli alguse seisuga oli vallas Äriregistri andmetel 30 mittetulundusühingut, nendest 13 korteriühistut.
Aktiivsemad mittetulundusühingud on:

- Kuldre Käsitöötare
- Urvaste Külade Selts
- Uue-Antsla Vanaemad
- MTÜ Urvaste Valla Noored
- Uhtjärve Krehvinid
- MTÜ Kaksküla

- Spordiklubi Urvaste

Tihe koostöö kogukonnaga on Urvaste kogudusel, mis on partneriks ka sotsiaalsete probleemide lahendamisel.

2.7. Sotsiaalhoolekanne

Allpooltoodud tabelid iseloomustavad sotsiaalsete riskirühmade osakaalu Urvaste Vallas.

Töövõimetuspensionäride arv vahemikus 2002-2013

	kokku
2013	130
2012	130
2011	130
2010	131
2009	108
2008	102
2007	114
2006	113
2005	118
2004	112
2003	108
2002	106

Tabel 6, Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Puudega laste arv

Aasta	Vanus 0-15						
	Keskmine		Raske		Sügav		Kokku
	N	M	N	M	N	M	
2012	2	2	2	1	0	2	9
2011	1	2	1	1	0	2	7
2010	1	3	0	1	1	1	7
2009	1	4	0	1	1	2	9
2008	2	4	0	1	1	1	9
2007	2	4	0	1	0	1	8
2006	2	4	0	0	0	1	7
2005	3	2	0	0	0	1	6
2004	5	2	0	0	0	1	8

Tabel 7, Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Puudega tööealiste osakaal

	Tööealised	Puudega tööealised isikud	Puudega tööealised isikud %
2004	844	92	10,9
2005	849	94	11,1
2006	857	101	11,8

2007	859	110	12,8
2008	865	119	13,8
2009	873	115	13,2
2010	*878*	*111*	*12,6*

Tabel 8, Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Puudega eakate osakaal

	Eakate koguarv	Puudega eakad	%
2004	291	213	73,2
2005	288	211	73,3
2006	280	213	76,1
2007	273	203	74,4
2008	266	194	72,3
2009	266	180	67,7
2010	257	163	63,4

Tabel 9, Allikas: Sotsiaalkindlustusamet, Statistikaamet

Urvaste vald pakub sotsiaalsetele riskirühmadele toimetuleku tagamiseks sotsiaaltoetuseid ja sotsiaalteenuseid.

Toimetulekutoetus kohaliku omavalitsuse poolt makstav riigi abi puudusekannatajale. Toimetulekutoetus hõlmab toimetulekupiiri tagamise toetust ja lisatoetust. Kuna vaesus riigis on oluline terviserisk, aitab toimetulekutoetuste saajate arv välja selgitada vaesusriskis elavate inimeste hulga ning näitab toimetulekutoetuse vajaduse ulatust.

Toimetulekutoetused väljamakstud summade järgi kuus, 2000-2012 a.

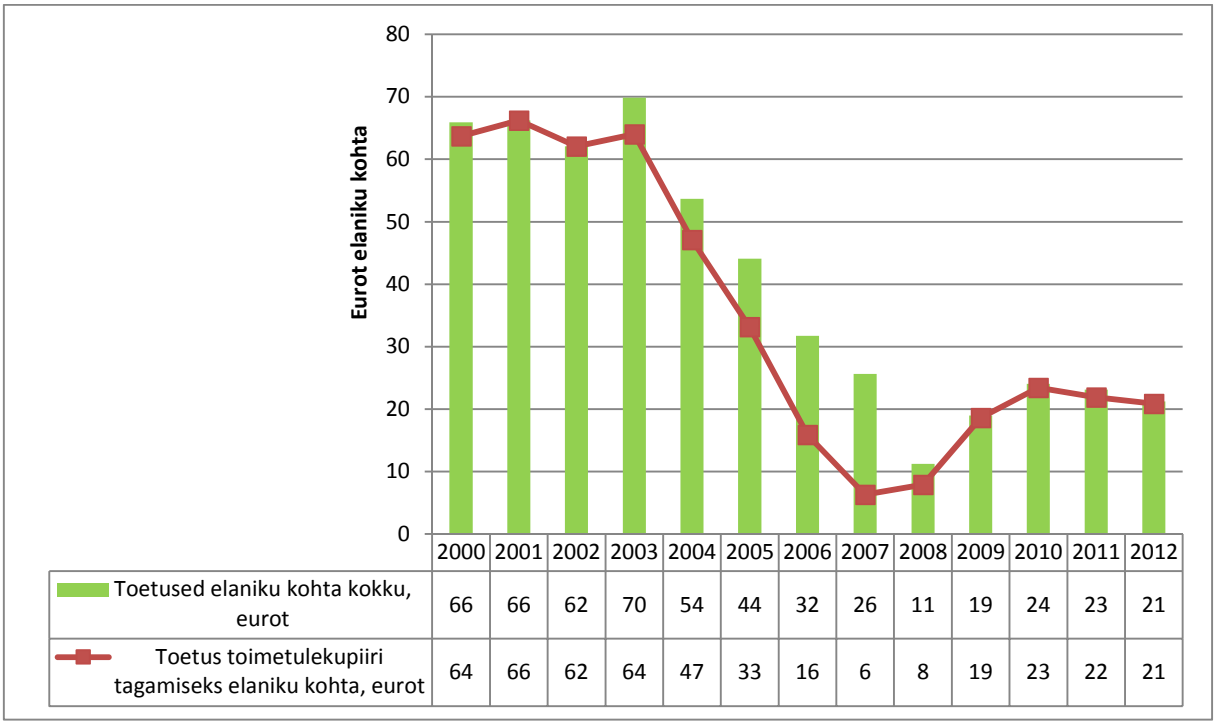

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Toetused elaniku kohta kokku, eurot	66	66	62	70	54	44	32	26	11	19	24	23	21
Toetus toimetulekupiiri tagamiseks elaniku kohta, eurot	64	66	62	64	47	33	16	6	8	19	23	22	21

Joonis 3. Allikas: Statistikaamet

Toimetulekupiiriks nimetatakse summat, mis on vajalik minimaalseks igapäevaseks äraelamiseks ühe kuu jooksul. Summa suuruse määrab riigikogu igal aastal uuesti. Toimetulekupiir sõltub inimeste arvust perekonnas.

Eelpooltoodud joonisest nähtub, et toimetulekupiiri tagamiseks väljamakstud summad elaniku kohta on alates 2000. aastast vähenenud. Kui 2000. aastal maksti välja 64 eurot inimese kohta Urvaste vallas, siis 2009. aastal oli see summa kahanenud 19 eurole. Vahepealne 2007. aasta oli omamoodi huvitav, kus see summa oli vaid 6 eurot isiku kohta Urvaste vallas. Viimasel kolmel aastal on püsinud väljamakstav summa stabiilne.

Väljamakstud toimetulekuteotuse summade kahanemise taga võib olla mitmeid põhjuseid, kuid üheks olulisemaks põhjuseks võib kindlasti olla muudatus toimetulekutoetuse arvestamise aluste seadusandluses, mille tagajärjel paljud isikud enam ei kvalifitseerunud toimetulekutoetuse saajatena.

Kohalikest toetustest maksab Urvaste Vallavalitsus erinevaid toetusi, mis on jagunenud kahte kategooriasse, sissetulekust mittesõltuvad ja sissetulekust sõltuvad toetused.

<u>Sissetulekust mittesõltuvad toetused on:</u>

1. sünnitoetus, mida makstakse kahes osas
2. esimesse klassi astuja toetus, mida makstakse Kuldre Kooli õppima asujatele;

3. koolilõputoetus, mida makstakse kõigile põhikooli, kutsekooli ning gümnaasiumi lõpetanud lastele
4. jõulutoetus - kõigile Urvaste valla registris olevatele lastele sünnist kuni 9. klassi lõpuni kingitakse kingipakk ning suurperedele makstakse rahalist jõulutoetust;
5. Urvaste valla registris olevatele lastele, kes õpivad kodust kaugel gümnaasiumis, makstakse kooli käimiseks sõidutoetust bussipiletite alusel (kaks piletit nädalas);
6. Matusetoetus
7. Eaka isiku sünnipäeva toetus
8. Küttepuud eakale.

Sissetulekust sõltuvad toetused on:

1. Tervisega seotud kulude toetus;
2. Prilliklaaside toetus;
3. Koolitoidu kompensatsioon;
4. Koolitarvete ja riiete toetus;
5. Lastelaager;
6. Õnnetusjuhtumi toetus;
7. Tervisetoetus;
8. Sõidukompensatsioon;
9. Vältimatu/ühekordne sotsiaaltoetus.

Kuna sotsiaaltoetused sõltuvad suuresti valla majanduslikust olukorrast, on ka toetuste väljamaksmine aastast aastasse erinev.

Sotsiaalteenused on kohaliku omavalitsuse poolt elanikele pakutavad inimeste toimetulekut parandavad erinevad teenused. Vallas töötab avahooldus ühe hooldaja baasil alates 2008. aastast. Avahooldusteenuse kasutajaid on orienteeruvalt 20-30. Abivajajate arv on väga kõikuv. Munitsipaaleluruume on Urvaste vallal kokku 11. Eraldi päevakeskust eakatele vallal pole, kuid on olemas erinevad huvitegevuse võimalused, milles saab soovi korral osaleda.
Igal aastal korraldab MTÜ Uhtjärve Krehvinid koostöös teiste kohalike kodanikuühendustega heategevuspäevi puudust kannatavatele peredele, kus on võimalik tasuta valida kasutatud riideid ning muid annetatud asju.
Olemas on invabuss, kuhu on võimalik turvaliselt kinnitada üks ratastool.
Vallal puudub oma hooldekodu, kuid vajaduse selle teenuse järele katavad naabervaldades olemasolevad asutused.

Puudub ka supiköök, ent toitlustusvajaduse rahuldab avahooldusteenus viies abivajajale toidu koju kätte.

Kuna vajadus on olnud väike, puuduvad vallas ka sellised teenused nagu varjupaiga teenus, saunateenus, ajutine öömajateenus, erinevaid nõustamisteenuseid. Ka neid teenuseid ostetakse sisse teistest omavalitsustest.

2.8. Lastekaitse ja noorsootöö

Laste ja noorte arvu vallas näitab alljärgnev tabel

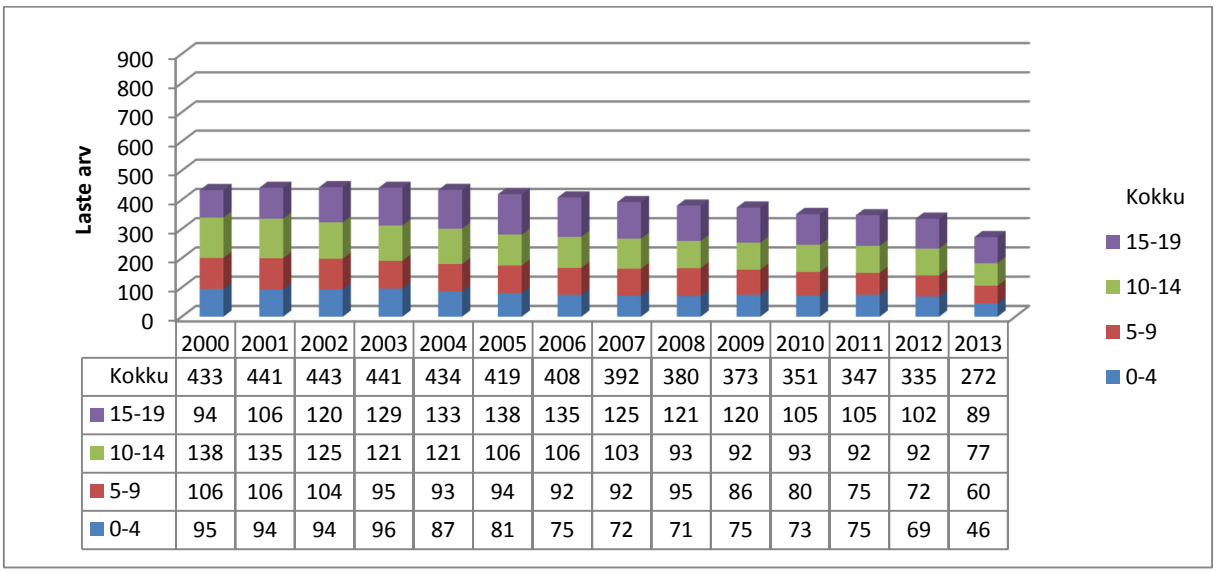

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kokku	433	441	443	441	434	419	408	392	380	373	351	347	335	272
15-19	94	106	120	129	133	138	135	125	121	120	105	105	102	89
10-14	138	135	125	121	121	106	106	103	93	92	93	92	92	77
5-9	106	106	104	95	93	94	92	92	95	86	80	75	72	60
0-4	95	94	94	96	87	81	75	72	71	75	73	75	69	46

Joonis 4. Allikas: Statistikaamet

Lastekaitsetöös on oluline osa võrgustikutööl, kuhu on kaasatud kool, perearst, politsei, sotsiaaltöötaja, lapsevanemad.

Kuldre Koolis on palgalise töötajana olemas tervishoiutöötaja, kelle ülesandeks on põhikooli osas lapsi kontrollida ja jälgida. Lastepäevarühma osas tervishoiutöötaja puudub. Logopeediteenus on olemas nii põhikooli kui ka lastepäevarühma osas. Põhikooli osas tegeleb lastega ka sotsiaalpedagoog. 2011/2012 õppeaasta algusest asub tööle eripedagoog ning psühholoog. Võimalik on kasutada Võru linna pakutavat õppenõustamisteenust.

Nii põhikooli kui ka lastepäevarühma lapsed söövad Kuldre kooli kokkade poolt valmistatud koolitoitu, kus on arvestatud lapse tervist silmas pidades õiget kaloraaži ja tervislikkust.

Urvaste vallas puudub asenduskodu, ent vajadusel on võimalus paigutada seda teenust vajavad lapsed kas asendusperedesse või lastekodudesse. Päeva- ja lastehoiuteenust pakub Kuldre Kooli lastepäevarühm Sipsik igal tööpäeval. Koolitoit on põhikooli õpilastele riigi poolt tasuta. Pikapäevarühma toit oli aastaid kõigile soovijatele valla kulul, kuid viimasel paaril aastal peab lapsevanem selle eest tasuma, vaid mõnel juhul kompenseerib Urvaste vald lapsevanematele, kes on raskes majanduslikus olukorras laste pikapäevarühma toidu. Lasteaia toitlustamine on kõigile lasteaialastele, kes käivad Kuldre lastepäevarühmas, tasuta. See näitab huvi ja hoolimist valla laste tervis suhtes, sest nii mõnelgi juhul on lastele kooli või lasteaia toit ainus korralik toidukord päevas.

Transport kooli on valla poolt korraldatud kõigile lastele ja see on tasuta. Ka kaugel gümnaasiumis õppivatele lastele kompenseeritakse üks kooli ja kojusõit nädalas. Lasteaia kohtade järele on Urvaste vallas puudus. Paljud lapsevanemad kasutavad naabervaldade teenuseid, kuna kohalik lasteaed ei ole võimaldanud lasteaia kohta. Pikapäevarühm tegutseb Kuldre Koolis tundide lõpust kuni 15.30, kui väljub õhtune koolibuss viimasele ringile. Pikapäevarühmas saavad lapsed mängida ja ka teha koduseid ülesandeid, et õhtusel ajal kodus olles tegeleda enesele meelepärasemate tegevustega, kui seda on õppimine.

Noortekeskus tegutseb Kuldres Vallamaja keldrikorrusel, kus noortel on võimalik mängida erinevaid lauamänge, surfata internetis, lugeda raamatuid ning tegeleda muude huvi pakkuvate tegevustega. Samuti on Uue-Antsla Rahvamajas võimalik huvilistel õppida portselanimaalimist, teha bändiproovi, ning klaasvitraaži. Kuldre Kooli juures tegutsevad mitmesugused arendavad huviringid nagu rahvatants, lauluring, kunstiring, pallimängud jne.

2.9. Tervishoiuteenused

Lähim haigla Urvaste vallale asub Võru vallas, Lõuna-Eesti Haigla Meegomäel. Haigla pakub kõiki tervishoiuteenuseid alates erakorralisest abist, lõpetades kirurgiliste sekkumistega. Haigla asub Urvaste vallast keskmiselt 40 km kaugusel.

Võru linnas on võimalik külastada ka polikliinikut, kus võtavad vastu erinevad eriarstid. Samuti on eriarstide vastuvõtud ka Lõuna-Eesti haigla juures.

Urvaste vallamajas asub perearst Helgi Luik vastuvõtukabinet, kus võtab vastu ka pereõde.

Lähim perearstikeskus asub naabervallas Antsla linnas, kus võtavad vastu kolm perearsti ja 4 pereõde. Lisaks võtab perearstikeskuses kord nädalas vastu ka naistearst, avatud on hambaravi ning on võimalused ka röntgenipildi tegemiseks ning vereproovi andmiseks.

Hambaravikabinet asub ka Antsla vallas Vana-Antsla külas.

Lähim apteek asub Antsla linnas.

Raviteenuste kättesaamiseks peab Urvaste valla elanik sõitma kas Kuldresse, Antslasse või Võrru, ka Tartusse. Ühendus Antsla ja Võru-vaheliseks liiklemiseks on rahuldav. Isikutel, kellel puudub isiklik transpordivahend, peab arsti juurde sõitmiseks kasutama ühistransporti või valla avahooldusteenust, mis on tasuline.

Urvaste valla ravikindlustatud isikud seisuga (elanike arv 1395) 31.03.2011

Staatus	Arv
Kindlustatud (töötajad, FIE-d)	477
Võrdsustatud (lapsed, pensionärid)	701
Riigi poolt kindlustatud (kaitsejõud, ajateenistus, töötud, tuumakatastroofi ohvrid)	95
KOKKU	1273
Ravikindlustatuid vallas	91 %

Tabel 10, Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

31.03.2011 seisuga omas vallas ravikindlustust 91% inimestest. Antud statistika aitab kaardistada umbkaudse isikute arvu, kes on ravikindlustamata, ehk kes ei ole Töötukassas töötuna arvel. Nende hulgas on ka isikud, kes on lahkunud välisriiki ilma, et oleks end Eesti rahvastikuregistri andmetest välja registreerinud. Lisaks on ka siin ravikindlustamata töötud isikud, kes mingil põhjusel ei soovi tööd läbi Töötukassa otsida või kes ei soovi tööturule naasta.

3. TEHNILINE INFRASTRUKTUUR

3.1. Energeetika

Kaugküttevõrgud vallas puuduvad ja arengukava koostamise seisuga puudub ka vajadus nende rajamiseks.
Lokaalkatlamajad töötavad puidul, hakkepuidul ja vedelküttel.

3.2. Teedevõrk

Läbi Urvaste Valla kulgeb suurematest maanteedest nr 69 VÕRU – KUIGATSI – TÕRVA. Maantee nr. 69 läbib Kuldre küla, teised suuremad külad jäävad sellest pisut kõrvale. Valla jaoks on oluline riigimaantee nr. 25183 ANTSLA – KANEPI, kus asfaltkate on rajatud ainult Urvaste külani. Hädavajalik oleks asfaltkatte rajamine Urvaste külast kuni Kanepini. Elu kvaliteedi, piirkonna atraktiivse tõstmiseks ja valla turismikeskkonna arendamisele ajaksid Urvaste vallas kõvakatet (asfalt või pinnatud tee) järgmised teelõigud:

1. Lümatu – Urvaste – Koigu, km 3,89-6,815
2. Sillaotsa – Restu, km 4,8-18,5
3. Visela – Kassi
4. Kirikuküla - Koigu

Kergliiklusteid on vallas väga vähe. 2010. aastal valmis Urvaste külas Maanteeameti tellimusel kergliiklustee pikkusega 200 meetrit, kuhu on vajalik rajada valgustus. 2013. aastal Maanteeameti tellimusel valmis Kuldresse kortermajade ja kooli vahele kergliiklustee koos valgustusega.
Valla kohalike maanteede nimekirjas olevate teede pikkus on arengukava koostamise seisuga 76,082 kilomeetrit, nendest valdav enamus kruuskattega teed.

Joonis 5. Allikas: Maa-amet

3.3. Kommunikatiivne infrastruktuur

Olemas on Eesti Posti postipunkt, mis asub Kuldre kaupluses.

Telekommunikatsiooni vallas on arengukava koostamise ajal üsnagi piiratud võimalused kaablivõrgu baasil, mis ei vasta paljude klientide jaoks tänapäeva vajadustele. Analoogtelefonijaamad ja Interneti teenussõlmed asuvad Urvastes ning Uue-Antslas. Viimasest on pikkade kaablite kaudu loodud ühendusi ka Kuldre asulasse.

Olemasolevate analoogtelefonide kvaliteet on reeglina hea ja vastab tänapäeva nõuetele, piiratud on vaid lisateenuste valik.

Samas on probleemne olukord interneti püsiühendustega, kuna võrgusõlmed on üle koormatud ning ei võimalda kasutada tänapäeva nõuetele vastavaid andmesidekiiruseid. Samas puudub ressurss võrgusõlmede laiendamiseks.

Alternatiivina on loodud võimalus kasutada Traadita Interneti ühendust WiMax tehnoloogial, mis võimaldab kasutada stabiilset ja rahuldava kiirusega interneti ühendust ning sellel toimivat digitaaltelefonide teenust. Sel moel on lahendatud muu hulgas Urvaste vallamaja, jt klientide vajadused. Traadita Interneti kasutamise eelduseks on kliendi asukohast otsenähtavus Urvaste mobiilimastiga.

Perspektiivis on Eesti Lairiba Sihtasutusel võtta EstWin projekti kavasse valgusoptilise magistraalkaabli trassi rajamine, mis võiks läbida valla olulisemaid asumeid ning teenusepakkujate sõlmi. Optilise magistraalkaabli valmides saaks teenusepakkujad hakata olemasolevatele klientidele kuni 1,5 km kaugusele pakkuma suure kiirusega interneti ning digitaaltelefoni teenust, lisaks ka digitelevisiooni. Arengukava redaktsiooni koostamise hetkel 2014 aastal on alustatud valguskaablitrassi projekteermisega, mis läbiks Urvaste valla suuremaid külasid: Vaabina, Uue-Antsla, Kuldre, Urvaste. Töödega alustatakse oktoobriks ning tööde teostamise tähtajaks on mai 2015.

3.4. Vee- ja kanalisatsioonisüsteem

Urvaste vallas on ühisveevärk ja -kanalisatsioon valdavalt kohaliku omavalitsuse omandis. Vallavalitsuse hallatav ühisveevärk ja –kanalisatsioon on neljas külas – Uue-Antsla, Kuldre, Pihleni, Vaabina, Visela. Urvaste külas olevat ühisveevärki ja kanalisatsiooni haldab Urvaste Kool.

Ühisveevärki ja –kanalisatsiooni kasutab viies külas kokku 173 abonenti, nendest 8 asutust/ettevõtet. Suuri korterelamuid on kokku 10.

Neljas vallavalitsusele kuuluvas pumbajaamas paiknevad seadmed (s.h. veetöötlusseadmed) on rekonstrueeritud 2000.-ndatel aastatel. Kuldre biopuhasti on uuendatud 1999. aastal. Kuldres ja Uue-Antslas rekonstrueeriti vee-ja kanalisatsioonitrassid 2011-2012 Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel. Ühtlasi moodustati Urvaste Vallavolikogu otsusega

2012 aasta lõpus viies külas vee – ja kanalisatsiooniga teenust müüv ettevõtte OÜ Urvaste Valla Veevärk.
Kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimine oli eelduseks reoveepuhastite edaspidisele rekonstrueerimisele, mis on planeeritud 2014-2015. Lähemalt on võimalik tutvuda vee- ja kanalisatsiooni arengute kohta Urvaste valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukavast. Urvaste vald vajab uut ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava.

3.5. Elektrivarustus ja tänavavalgustus

Tänavavalgustus on Kuldre, Urvaste, Vaabina ja Uue-Antsla külades. Lähiaastatel täiendavate lõikude rajamist ette ei nähta, vajalik on energiasäästlike valgustite kasutuselevõtmine. Uue-Antsla külas on vajalik ulatuslikum tänavavalgustuse rekonstrueerimine, milleks arengukava redakstsiooni koostamise hetkeks on koostatud ka tööprojekt ja rekonstrueeritud pool asula välisvalgustusest.

3.6. Ühistransport

Urvaste vallal puudub vallavalitsuse korraldatud bussiliin, mis suleti 2010. aastal vähese sõitjate arvu tõttu. Urvaste Vallavalitsusel on olemas sõiduk, mille teenuseid saavad kasutada eakad ja teised abi vajavad inimesed endale vajalikuks transpordiks poodi ja arsti juurde. Vallavalitsuse poolt on korraldatud koolibussiliin marsruudil Vaabina – Urvaste – Koigu – Restu – Kuldre – Vana-Antsla – Antsla – Vaabina – Uue-Antsla – Vana-Antsla – Kuldre.
Ühistranspordiga liiklemise võimalused on paranenud. Vallakeskusest Kuldrest saab maakonnakeskusesse Võrru bussiga sõita neli korda päevas, Võrust Kuldresse saab kolm kord päevas. Tartusse sõita saab samuti kahel korral päevas , Tallinnasse üks kord päevas.
Vajalik oleks bussiootepaviljonide remont või uute rajamine.

3.7. Jäätmemajandus

Korraldatud jäätmevedu ja prügila vallas puuduvad. Jäätmejaam on rajatud koostöös Antsla vallaga, Urvaste vald aitab katta selle ülalpidamiskulusid. 2010. aastal võeti vastu Võrumaa Omavalitsuste ühine jäätmekava.

Võrumaa jäätmehoolduse olulisemad arengusuunad on:

- Jäätmetekke vähendamine ja keskkonnaohutu kõrvaldamine (Võrumaa kontekstis on võimalik rajada toimiv kogumisrajatiste süsteem, suuremaid käitlusrajatisi kohapeale ei kavandata. Seega toimib jäätmete keskkonnaohutuks kõrvaldamiseks üleandmine)
- Omavalitsuste koostöö parandamine ja haldussuutlikkuse tõstmine ning võimaliku haldusorganisatsiooni loomine jäätmehoolduse korraldamiseks
- Taaskasutuse suurendamine (sisuliselt tähendab jäätmetekke vähendamist ning tuleb kaaluda konkreetse programmi koostamist) ja ladestamiseks saadetavate jäätmehulkade vähendamine
- Optimaalse jäätmekäitlusrajatiste võrgustiku rajamine ja haldamine (võimalik maakonna rajatiste ühine haldamine)
- Kõigi jäätmetekäitajate haaramine jäätmete kogumise ja käitlemise võrku.
- Eraettevõtluse soosimine jäätmete taaskasutamise suurendamisel (ehituspraht) ja kompostimisel.

(Allikas: VOL Jäätmekava)

Võrumaa jäätmehoolduse parema korraldamise eesmärgil luuakse ühisvajadusel Võrumaa Omavalitsuste Liidu juurde eraldi projektipõhine ametikoht, kelle tegevuseks on omavalitsuste jäätmehoolduse korraldamine, koordineerimine ning investeeringuteks täiendavate vahendite leidmine. 2014. aasta lõpus, otsustatakse jäätmehoolduse edasine korraldus (vastavasisulised otsused langetavad kohalike omavalitsuste volikogud): kas jätkatakse omavalitsusliidu alla loodud projektipõhise ametikohaga või suunatakse maakonna jäätmehoolduse korraldamine hetkel Võru linna ja Võru valla poolt asutatud MTÜ Võru Jäätmekeskuse juurde. Oluline on elanikele luua võimalus ohtlike jäätmete tasuta (eterniit) ära andmiseks.

4. MAAKASUTUSE STRUKTUUR JA KINNISVARATURG

Valla pindala on 13 962,2 ha.

Aasta	Reg.kat.üksusi	Haritav maa	Lood. rohumaa	Metsamaa	Õuemaa	Vee alune maa	Muu maa
2011	1 262	5 561,5	1 517,1	4 234,4	171,0	343,9	998,9
2013	1315	5630,3	1550,8	4478,9	173	343,9	1021,1

Tabel 11. Maakatastris registreeritud maa kõlvikute lõikes (ha) seisuga 30.06.2011 ja 20.09.2013.

Ruumilise arengu reguleerimiseks on vajalik alustada uue üldplaneeringu koostamisega. Kehtiv üldplaneering on koostatud aastal 1996.

Järgnevast tabelist on näha, et kinnisvara müügitehingute hinnad olid tipus 2007. aastal, edaspidi on toimunud hindade langus kuni 2011. aastani mil tehingute koguväärtus kasvas neli korda, mis omakorda 2013. aastal on kahekordistunud kuigi omanikku vahetanud maa pindala on jäänud samasse suurusjärku.

Aasta	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Tehingud	32	47	51	40	46	50	53	56	39	59
Omanikku vahetanud maa pindala ha	326,7	477,8	525,29	219,81	458,08	245,13	487,02	553.64	433,08	454, 16
Tehingute koguväärtus (EUR)	381969	949161	986028	515073	553886	261383	1002176	704533	2624178	926 059

Tabel 12. Urvaste valla kõigi kinnistute müügitehingute arv ja koguväärtus

5. ETTEVÕTLUS JA TÖÖHÕIVE

5.1. Maksumaksjate arv

Aasta	Maksu-maksjate arv	Kogu valla maksumaksjate teenitud brutopalk kuus €
2006 aasta keskmine	447	217 058
2007 aasta keskmine	470	278 211
2008 aasta keskmine	487	324 850
2009 aasta keskmine	450	287 849
2010 aasta keskmine	428	266 567
2011 aasta keskmine	445	287 593
2012 aasta keskmine	466	321 843
2013 aasta keskmine	466	321 843

Tabel 13, Allikas: EMTA

Vaadates eelnevat tabelit võib näha, et aastatel 2006, 2007 ja 2008 maksumaksjate arv pidevalt tõusis. Majanduskriisi tõttu aastatel 2009 ja 2010 on maksumaksjate arv langenud, samas 2010. aasta keskmine kogu valla maksumaksjate teenitud brutopalk siiski ületab 2006 aasta keskmist. Kogu valla maksumaksjate teenitud brutopalk kuus oleme 2012. aastal jõudnud samale tasemele, mis oli 2008 aastal kuigi maksumaksjate arv on kahanenud.

5.1.1. Keskmine brutotulu

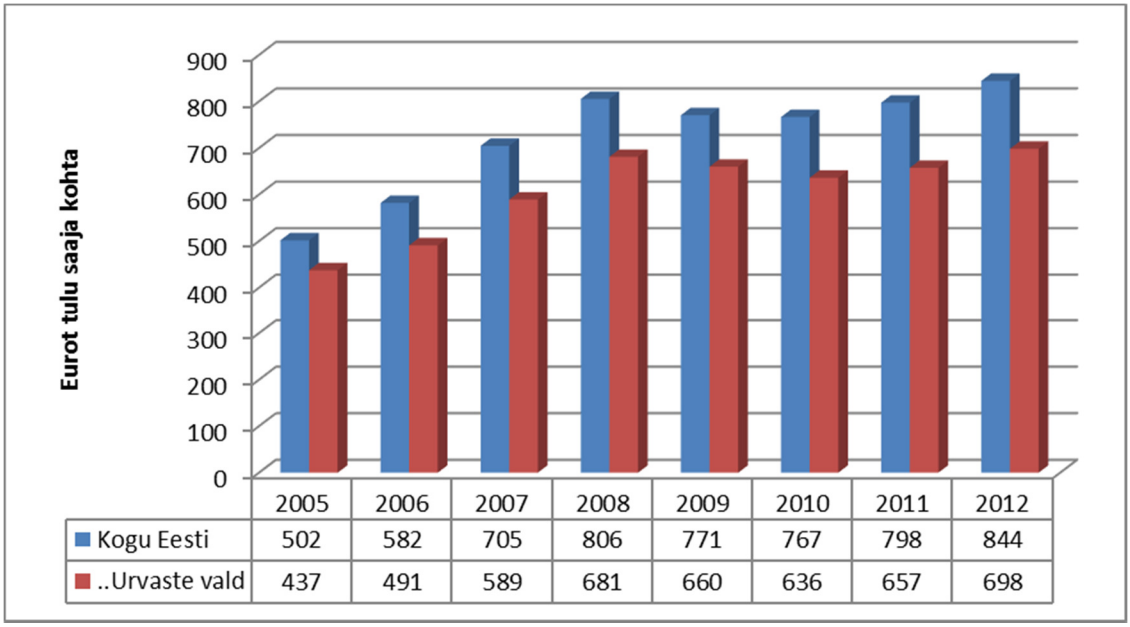

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kogu Eesti	502	582	705	806	771	767	798	844
..Urvaste vald	437	491	589	681	660	636	657	698

Joonis 6, Allikas: Statistikaamet

Jooniselt 6 on näha, et seitsme viimase aasta jooksul on Urvaste vallas keskmine palk tõusnud samas rütmis kui Eesti keskmine palk. Samas jääb Urvaste valla elaniku palk alla Eesti keskmise. Kui 2003. aastal oli palgalõhe keskmiselt 64 eurot kuus, siis 2008. aastal oli lõhe juba peaaegu 130 eurot ning peale seda staabiilselt kasvanud 146 euroni.

5.1.2. Ülalpeetavate määr

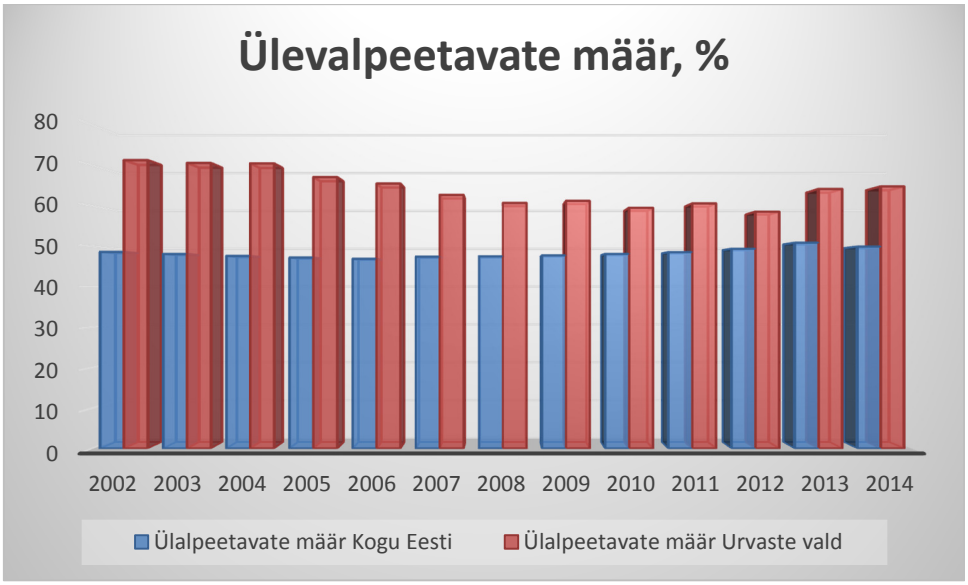

Joonis 7, Allikas: Statistikaamet

Ülaltoodud joonise abil on võimalik hinnata mittetööealiste ehk ülalpeetavate määra Urvaste vallas ning võrrelda seda Eesti andmetega. Mittetööealiseks peetakse 14-aastaste ja üle 65-aastaste elanike arvu 100 tööealise elaniku kohta. Näitaja iseloomustab rahvastiku vanuskoosseisu. See on oluline eelarvepoliitika seisukohalt, sest eelarve tulude pool sõltub hõivest, kuid haridus-, tervishoiu ja pensionikulud laste ja eakate inimeste arvust. Sisuliselt näitab see indikaator, mitu mittetööeas inimest tuleb 100 tööealise inimese kohta. Mida väiksem on see suhe, seda väiksem on koormus töötajatel.
Kindlama tulubaasi tagamiseks tuleks luua ettevõtlust soodustavad alasid (tööstusala) Urvaste valda, mis pakuks tööd just Urvaste valla elanikele.

5.2. Töötus

Nagu näha allpoololevalt jooniselt, on Urvaste vald piirkond, kus ülalpeetavate määr on möödunud kümnendi jooksul pidevalt ületanud Eesti keskmist, ent võrreldes 2000-ndate algusega on see siiski vähenenud.

See tähendab, et tööealise elanikkonna osakaal vallas on pisut suurenenud, vt ka joonis nr 20. Ülalpeetavate määr on mittetööealiste ehk kuni 14-aastaste ja üle 65-aastaste elanike arv 100 tööealise (15-64-aastased) elaniku kohta. Näitaja iseloomustab rahvastiku vanuskoosseisu. See on oluline eelarvepoliitika seisukohalt, sest eelarve tulude pool sõltub hõivest, kuid haridus-, tervishoiu- ja pensionikulud laste ja eakate inimeste arvust.
Sisuliselt näitab see indikaator, mitu mittetööeas inimest tuleb 100 tööealise inimese kohta ehk mitut inimest peab ülal pidama 100 tööealist inimest. Kui ülalpeetavate määr on 50, tähendab see, et 100 tööealise elaniku kohta on 50 ülalpeetavat, st iga kahe tööealise elaniku kohta üks ülalpeetav. Mida väiksem on see suhe, seda väiksem on koormus töötajatel.

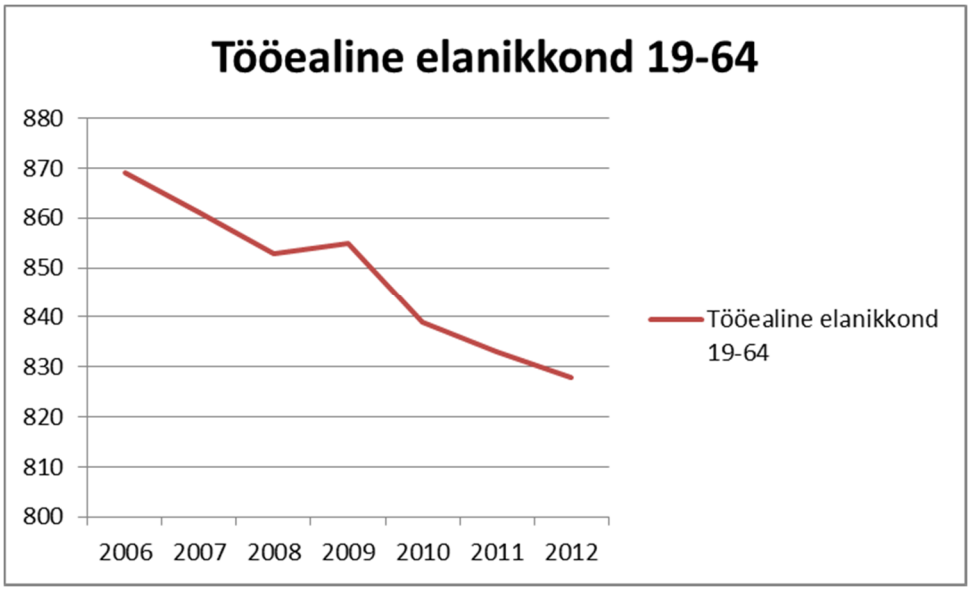

Joonis 8. Allikas: Töötukassa

2012 aastal oli Urvaste vallas töötuse määr peaaegu võrdne kogu Eesti töötuse määraga, kuid madalam Võrumaa keskmisest. 2010. ja 2011. aastal on töötuse määr vallas madalam nii Eesti kui Võrumaa keskmisest.

Töötus Eestis, Võrumaal ja Urvaste vallas

Aasta		Töötud	Töötuse määr %
2005	Kogu Eesti	26 039	4,3
	Võru maakond	1 017	6,8
	Urvaste vald	71	8,4
2006	Kogu Eesti	15 235	2,4
	Võru maakond	580	3,7
	Urvaste vald	39	4,6
2007	Kogu Eesti	13 441	2,1
	Võru maakond	629	4,4
	Urvaste vald	30	3,5
2008	Kogu Eesti	19 697	3,0
	Võru maakond	852	5,8
	Urvaste vald	33	3,8
2009	Kogu Eesti	66 971	10,2
	Võru maakond	2 185	13,2
	Urvaste vald	90	10,3
2010	Kogu Eesti	79 679	12,3
	Võru maakond	2 403	14,9
	Urvaste vald	90	10,3
2011	Kogu Eesti	54 544	8,4
	Võru maakond	1665	10,1
	Urvaste vald	64	7,7
2012	Kogu Eesti	42781	6,6
	Võru maakond	1338	8,7
	Urvaste vald	56	6,8

Tabel 14, Allikas: Töötukassa

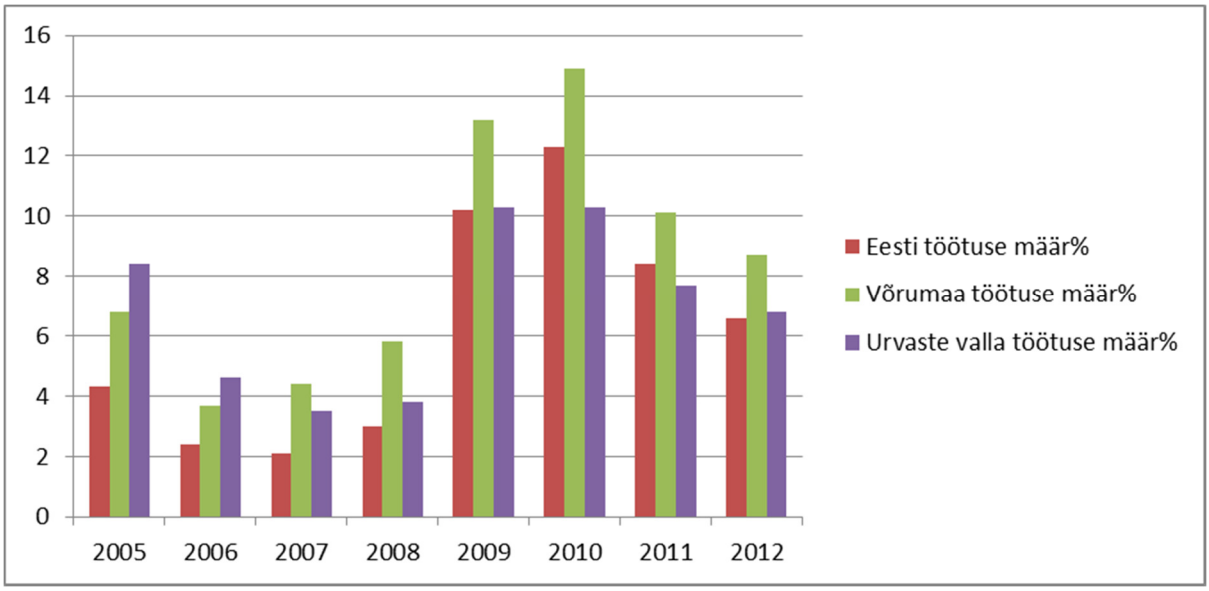

Joonis 9, Allikas: Töötukassa

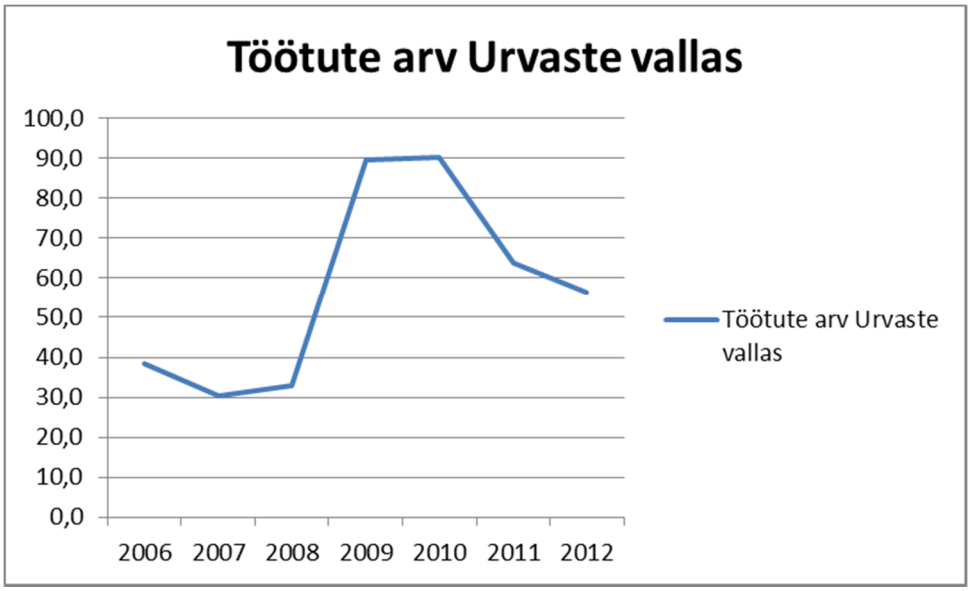

Joonis 10. Allikas: Töötukassa

5.3. Ettevõtted Urvaste vallas

Majanduslikult aktiivsed ettevõtted näitavad potentsiaalseid töökohti vallas. Alljärgnev tabel näitab ettevõtjate arvu ja ettevõtluse jagunemist aastatel 2004, 2011 ja 2013.

FIE-de arvu suurenemine võib osaliselt olla tingitud äriseadustiku muudatusest, mille kohaselt lasus füüsilisest isikust ettevõtjal kohustus kanda ennast ettevõtjana registrisse 31.12.2009 seisuga.

Nimetus	**27.05.2004**	**12.05.2011**	**18.09.2013**
Füüsilisest isikust ettevõtja	70	100	92
Mittetulundusühing	5	30	29
Osaühing	23	40	50
Aktsiaselts	1	1	1
Sihtasutus	1	1	1
Usaldusühing	0	0	1

Tabel 15, Allikas: Äriregister

Osaühingutest enamus tegelevad põllumajandusega/kalandusega: Ala-Punde OÜ, Kaoseandre OÜ, Mägiste Põllumees OÜ, osaühing Kuldre Piim, OÜ Iherus, OÜ Vaabina Piim, OÜ Väike-Tarvastu (osaliselt), Tasatse Lammas OÜ.

Puidutöötlemisega tegelevad: OÜ Metsaküte, OÜ Mitramex, osaühing Delta Puit, OÜ Kaberland

Ehitusega tegelevad: OÜ Targama, OÜ Kuldre Ehitus.

Kaubandusega tegelevad: OÜ Jammi, OÜ A-Veolainen, OÜ Oja Grupp.

Registris olevatest osaühingutest likvideerimisel on kolm.

Turismi valdkonnas on Sihtasutus Pokumaa kõrval ainuke eraettevõttest tegija Uhtjärve Ürgoru Nõiariik OÜ.

Ettevõtted töötajate arvu järgi (ka FIE-d)

	Kokku	Vähem kui 10	10-49	50-249	250 ja enam
2004	64	61	3	0	0
2005	76	74	2	0	0
2006	73	71	2	0	0
2007	73	69	4	0	0
2008	75	71	4	0	0
2009	80	79	1	0	0
2010	114	113	1	0	0
2011	110	109	1	0	0
2012	117	116	1	0	0

Tabel 16, Allikas: Statistikaamet

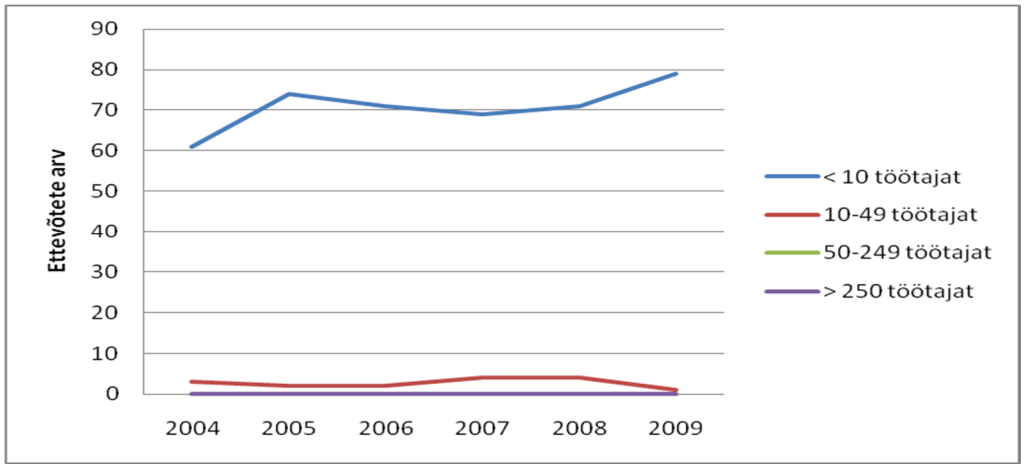

Joonis 11, Allikas: Statistikaamet

Urvaste Vallas oli 2010. aastal tööealise elanikkonna suuruseks 800 inimest ja kogu rahvaarv 1276 inimest (Statistikaameti andmed). Kuna füüsilisest isikust ettevõtjaid oli 100, siis protsentuaalselt võib välja tuua, et vähemalt 12,5 % valla tööealisest elanikkonnast on suuremal või vähemal määral ise enda tööandjaks. Siia lisanduvad veel väikese töötajate arvuga osaühingud. Eraettevõtteid, kus on üle 10 töötaja, on vallas ainult üks. Suuremad tööandjad on veel vallavalitsus ise ja Urvaste Kool. Paljud Urvaste valla elanikud töötavad väljaspool, näiteks Antsla vallas AS Antsla-Innos ja Sangaste vallas AS Sanwoodis.

6. VALLA EELARVE

Täpsem ülevaade finantsjuhtimisest on leitav Urvaste valla eelarvestrateegia dokumendis.

7. URVASTE VALLA ARENGUT MÕJUTAVAD ÜLDISED SUUNDUMUSED

Maapiirkondades jätkub töökohtade vähenemine. Siserände tagajärjel suureneb rahvaarv peamiselt suuremate tõmbekeskustega tööjõuareaalides ning mõnes väiksemas tööjõuareaalis, mille elukeskkond on atraktiivsem või majandusareng paremal järjel. Enamus uutest töökohtadest luuakse teenindussektoris ja suuremates linnalistes keskustes. Kuna maal osutuvad edukaks eeskätt erinevad nišitooted, jäävad maapiirkonnad sõltuma üksikutest edukatest väikeettevõtetest/nišimajandusest

Traditsiooniline, väikese lisandväärtusega tootmine, on siirdumas nn. kolmanda maailma riikidesse. Mõningate hinnangute kohaselt võib siiski osutuda võimalikuks säilitada järgneva teatud aja jooksul olemasolevat traditsioonilist tootmist seoses selle ümberpaigutumisega suurematest keskustest väljapoole, tingituna odavamatest kapitalikuludest.

Kui vaadelda majanduse struktuuri, siis võib prognoosida, et esmasektor stabiliseerub, kuid oluliselt madalama 3-4% hõive juures. Esmasektori ja tavatööstuste efektiivsuse tõus ja osade harude taandumine vabastab hulgaliselt tööjõudu. Kõrgtehnoloogia-, äri- ja isikuteenuste eeldatav kasv suurlinnades tähendab noorte ja võimekamate lahkumist. Põllumajanduses aitavad ettevõtetel kasumlikkust ja tootlikkust tõsta ELi ühtse põllumajanduspoliitika meetmed. Tööhõivet põllumajanduses toetab kindlasti ka maaelupoliitika raames tugevnev suund keskkonnasõbraliku tootmise edendamiseks, mis on ühtlasi mõnevõrra töömahukam.

Eestis on hoolimata väiksusest igal piirkonnal erinevad sobivad tulevikumajandused. Eristada saab suuremat regionaalset spetsialiseerumist, mis tuleneb asendilistest, looduslikest ja kultuuristest teguritest. Lõuna-Eesti suurimaks linnaks ja potentsiaalseks kõrgtehnoloogia-eeldustega majandusveduriks on Tartu. Seni on Lõuna-Eesti majandus olnud taanduvatel toidu- ja puiduklastritel põhinev. 2000ndatel loodi esmasektori asemele olulisel määral puidu- ja mööbli-, vähem metallitööstuse töökohti, mis kriisi tulemusel on aga kahanenud. Lõuna-Eestil on uuenevates majandustingimustes loodusressursse ja kultuuritraditsioone arvestades häid eeldusi puidu-mööblitööstuse, puhkemajanduse ja (loodus)turismi, looduslike materjalide ning ökoloogiliselt puhaste toiduainete ja energia tootmiseks. Hea perspektiiv eriti Kagu-Eestis on ökopõllundusel ja aiandusel.

Maapiirkondade üheks võimaluseks on Euroopa Liidu tööhõivepoliitika, mille eesmärgiks on saavutada aktiivsete ja ennetavate tööturumeetmete toel paindlikum ja mobiilsem tööturg ning senisest kvaliteetsem tööjõud. See peaks leevendama demograafilistest protsessidest tulenevat tööjõu üldist kahanemist, vähendama piirkondlikku struktuurset tööpuudust ja sotsiaalset tõrjutust maapiirkondades ja aitama kaasa piirkondlike erinevuste vähenemisele.

Teiseks, kuna rahvastiku ja majandustegevuse ülemäärane ruumiline kontsentreerumine suurematesse linnadesse toob kaasa lisaprobleeme (palkade ja teenuste ning kinnisvara hindade kiire kasv, infrastruktuuri mahajäämus, teravnevad sotsiaalsed ja liikluskorralduslikud probleemid), võib teatud osa inimesi eelistada elupaigana siiski maapiirkondi. 2010. aastal läbi viidud Regionaalse pendelrändeuuringu tulemusena selgus, et vähemalt 380 000 Eesti elanikku tegutseb igapäevaselt (töö, haridus jms regulaarsed päevased tegevused) väljaspool oma elukoha omavalitsust.

Allikad:

Uuring "Eesti regioonide majandusstruktuuri muutuste prognoos“ (2009)
Regionaalarengu strateegia (2005-2015)
Regionaalne pendelrändeuuring (2010)

8. SWOT ANALÜÜS

Allpooltoodud SWOT (Tugevused, nõrkused, võimalused, ohud) analüüs on koostatud 04.07.2011 Uue-Antsla rahvamajas toimunud töökoosolekul. Valla tugevustena on kõige rohkem mainitud ilusat ja puutumata loodust, vaatamisväärsusi. Samuti ka asutusi nagu Kool, Rahvamaja, Seltsimaja, Raamatukogud. Kuigi vallas on ka palju aktiivseid inimesi, on kõige suurema nõrkusena ära toodud elanike passiivsus ja huvipuudus. Veel on probleemiks valla väike tulubaas, mis tuleneb rahvaarvu vähenemisest ja töökohtade vähesusest. Kõige suuremat arenguvõimalust nähakse eri huvigruppide vahel kompromisside tegemises ja ühistes eesmärkides kokku leppimises ning ettevõtluse arenguks soodsa keskkonna loomises. Olulisimaks ohuks peetakse riigi ebastabiilset poliitikat.

S (Tugevused)	**W (Nõrkused)**
• Ilus ja rikkumata loodus • Kool ja lasteaed • Puhas, turvaline keskkond • Soodne looduslik asend • Raamatukogud • Rahvamaja ja Seltsimaja • Uhtjärv ja ürgorg • Tugevad, teotahtelised MTÜ-d • Sõbralikud inimesed • Aktiivsed kodanikud • Palju arenguruumi • Kokkuhoidev kogukond • Aktiivne seltsielu • Tugev nimi-Urvaste • Kultuuripärand • Palju huvitavaid turismiobjekte • Heal järjel põllumajandus • Koordineeritud noorsootöö	• Valla elanike passiivsus ja huvipuudus • Vananev ja vähenev valla elanikkond ja sellest tulenev väike tulubaas • Vähe ettevõtteid ja ettevõtlikkust, sellest tulenev väike tulubaas • Nõrk koostöövalmidus • Kehv infrastruktuur –palju kruusateid, asfalteerimata Urvaste-Kanepi tee • Kaugus suurtest keskustest • Mitterahuldav bussiliiklus • Ebaturvalisus (palju vargusi, vandalismi) • Vähene eurorahade kasutus
O (Võimalused)	**T (Ohud)**
• Eri huvigruppide vahel kompromisside tegemine ja ühistes eesmärkides kokku leppimine • Ettevõtlusele soodsa keskkonna loomine • Soodustada inimeste valda elamaasumist/tagasipöördumist • Noorsootöö arendamine • Haldusreform (liitumine teiste valdadega)	• Riigi tegevus. Haldusreform • Kuldre Kooli kadumine • Aktiivsete inimeste ja noorte lahkumine • Eri huvigrupid ei suuda koostööd teha • Vähe häid ja uusi ideid valla arendamiseks • Ääremaastumine

• Arendada haridust • Külade eripära ja eluviisi arvestavad detailplaneeringud • Luua rajada netipõhine valla sotsiaalse info portaal • Innovaatilisus (edasi liikuda „remontimise“ tasemest) • Turismialane koostöö vallavalitsuse ja ettevõtete vahel • Olemasolevate töötavate kaubamärkide ümber tugeva võrgustiku loomine • Kaasata kogukonda huvilisi läbi ühistöö oma elukeskkonda korrastama ja hoidma • Teenuste delegeerimine MTÜ-dele • Stipendiumid vallaga seotud uurimistöödele	• Arendatakse ainult ühte piirkonda • Eetikakriis

9. VISIOON 2022

Urvaste on vald, kus:

- Rahvaarv on jäänud samaks. Vallas on rohkem ettevõtteid kui aastal 2011. Vallas tegutsevate ettevõtete toodang on tuntud Eestis ja kaugemal
- Urvaste on tuntud ja arenev loodus- ja kultuuriturismi sihtkoht ja suvituspiirkond
- Urvastes on head võimalused põhihariduse omandamiseks, huvitegevuseks ja spordining kultuuritegevuseks
- Kohaliku võimu ja kogukonna koostöö on tihe ja tulemuslik

Allpool on toodud tegevuskava aastateks 2012-2022. Tähelepanu tuleb juhtida asjaolule, et mitmete planeeritud tegevuste elluviimine sõltub valla tulubaasist.

10. EESMÄRGID JA TEGEVUSED 2012-2022

10.1. Eesmärk. Ettevõtluse arengu toetamine. Ettevõtluseks soodsa keskkonna loomine

1) Ladus asjaajamine vallavalitsuses
2) Võimaluse korral hangete puhul eelistada võrdsete pakkumiste korral kohalikku ettevõtjat
3) Ettevõtlikkuse toetamine (vajadusel ettevõtjatele ja MTÜ-de infopäevade ja koolituste korraldamine)
4) Võimalusel kaasfinantseerida projekte ja taastada ettevõtte asutamise starditoetus.
5) Alustavale ettevõtjale vallamajas soodustus sobilike ruumide ehitamisel ja rentimisel.
6) Võimalusel aidata ettevõtjaid infrastruktuuri rajamisel (teed, veetrass, detailplaneering)
7) Turismi infrastruktuuri rajamise toetamine valla poolt
8) Töötute ja potentsiaalsete ettevõtjate aktiviseerimiskeskuse arendamine Urvaste Seltsimajas
9) Võimalusel kasutada kooli ja lasteaia söögi valmistamisel kohalikku päritolu tooteid
10) Kuldre (prioriteet) ja Uue-Antsla tööstusalade väljaarendamine
11) Valla kohaturundusliku tegevuse korraldamine
12) Ettevõttete infobaas
13) Seltsimaja ruumide kohandamine õpikeskkonnaks (sh sisustuse soetamine õpitubade ja meistriklasside läbiviimiseks)

10.2. Eesmärk. Konkurentsivõimeline ja samas õpilaste võimeid arvestav haridus.

1) Kõigile soovijatele tagatud lasteaiakoha olemasolu
2) Võimla rekonstrueerimise lõpetamine
3) Kvalifitseeritud personali olemasolu
4) Kooli ümbruse planeering: staadioni rekonstrueerimine, uus lasteaia mänguväljak, õuesõppeklass, terviserada. Nõuetekohaste õppevahendite ja inventari soetamine
5) Täiendavad võimalused andekatele lastele. Erinevate huviringide loomine ja arendamine. Täiendav vene ja inglise keele õpe, võimalusel ka majandusõpe, liiklusring).
6) Tõhustada karjäärinõustamisalast tööd
7) Koostöö huvigruppidega (kogukond, lapsevanemad, ettevõtjad)
8) Vajadusel moodustada kooli hoolekogu baasil MTÜ, et leida kooli ja noorsootöö arendamiseks täiendavaid vahendeid.
9) Kuldre koolil on koolivorm.

10.3. Eesmärk. Mitmekesised vaba aja veetmise võimalused

1) Külades vaba aja veetmise keskuste säilitamine ja arendamine (Uue-Antsla kultuurimaja, Kuldre Noortekeskus, Urvaste Seltsimaja)
2) Uue-Antsla kultuurimaja keldrikorruse väljaehitamine
3) Kergliiklustee rajamine Kuldre ja Uue-Antsla vahele
4) Kuldresse uus mänguväljak koos haljastusega
5) Jätkata MTÜ-de toetamist ürituste korraldamiseks ja projektide teostamiseks. Võimalusel ja vajadusel delegeerida teatud teenuste osutamine MTÜ-dele.
6) Kuldre Kooli ümbruse planeering (sealhulgas staadioni rekonstrueerimine, lasteaia mänguväljaku uuendamine)
7) Kuldre raamatukogu uued ruumid Vallamaja juurde
8) Kuldre Kooli jõusaali ruumi remont ja inventari uuendamine
9) Uue-Antsla pargi korrastamine. Valgustatud terviseraja/suusaraja ehitamine. Väikse vabaõhulava rajamine. Spordi- ja mänguväljaku edasiarendamine.
10) Liikluslinna juurde väliterritooriumile jalgratta-liiklus õppekeskuse väljaarendamine
11) Kuldre Kooli tervisraja rajamine vanasse õunaaeda
12) Matkarada ümber Uhtjärve
13) Uhtjärve äärse Laululava rekonstrueerimine koos ümbruse korrastamisega
14) Ujumiskohtade korrastamine ja arendamine (Uhtjärve, Lõõdla)
15) Kohalike muinsusobjektide teadvustamine, tähistamine, ümbruse korrastamine
16) Kiriku ürgoru nõlvale vaateplatvormi rajamine
17) Rahvaspordiürituste korraldamine (Ümber Uhtjärve Jooks, Jüriöö jooks jt)
18) Pärandkultuuri säilitamine (kohalikud tähtpäevad, rahvatants, muuseum). Uue-Antsla muuseumile suuremate ruumide leidmine
19) Vaabina motokeskuse väljaarendamine
20) Uhtjärve Ürgoru Nõiariigi matkaraja renoveerimine koos vaatetorni ehitusega eraettevõtte.
21) Liikluslinna kardiraja ehitus.
22) Pokumaa üleviimine taastuvenergiale
23) Pokumaa puutöökoha ehitus
24) Hauka külastuskeksuse väljaarendamine
25) Pokumaa teemapargi tegevuste arendamine
26) Pokumaa puutöö- ja hobumetsanduse õpiprogramm
27) Suusakeskuse rajamine Uhtjärve orgu
28) Allveesukeldujate õppekeskuse rajamine Uhtjärve äärde

10.4. Eesmärk. Sotsiaaltöö arendamine

1) Urvaste Valla sotsiaaltöö pidev kooskõlla viimine uuenenud sotsiaalhoolekande seadusega.
2) Noorsootöö arendamine (koosviibimise kohad, huviharidus)
3) Erinevate sotsiaaltöö kliendigruppide nõustamine
4) Töökogemuse võimaldamine noortele. Selleks kas õpilasmaleva loomine kohapeal või laste saatmine mujale laagritesse
5) Täiskasvanute/noorte kaasamine talgutele, sotsiaalsetesse protsessidesse
6) Küsitluste ja intervjuude käigus reaalsete vajaduste väljaselgitamine
7) Kogukonna kaasamine kooli ja lasteaia kaudu
8) Kooli ja lasteaia koostöö vallaga sotsiaalsete probleemidega või siis andekate laste märkamisel
9) Võrgustikutöö parandamine (kirik, politsei, perearst, alaealiste komisjon, naabervallad, kogukond (küla), töötukassa
10) Eakatele koosviibimise võimaluse pakkumine olemasolevate ruumide baasil
11) Beebikooli käivitamine.
12) Toitumisharjumuste parandamine (kiirtoidu kõrvaldamine menüüst)
13) Munitsipaalkorterid on renoveeritud.
14) Liitumine e-tervisega.

10.5. Eesmärk. Noorsootöö arendamine

1) Kogunemiskohtade (noortetubade) loomine ning nende sisustamine suurimatesse Urvaste valla küladesse (Uue-Antsla, Urvaste, Vaabina)
2) Noorsootöötaja olemasolu
3) Noorsootöö arengukava koostamine
4) Noorte teadlikkuse tõstmine (koolitused, seminarid, täiendõpped), noorte kaasamine noorte ning valla heaolu otsustusprotsessidesse
5) Jätkuvalt toetada noorte huvialategevusi ning uute tegevuste käivitamist. Võimalusel taastada kunstiringi tegevus
6) Leida lastele suveks rakendus näiteks erinevad malevad
7) MTÜ Uue-Antsla Noorteklubi baasil moodustada MTÜ Urvaste Noorteklubi
8) Noortele korraldatakse erinevaid matkasid, õppereise, väljasõite, laagreid jne.
9) Huviharidus. Spordi valdkonnas täiendava noorte treeneri palkamine. Täiendav pillimängu õppimise võimalus Kuldre Kooli spordisaalis.
10) Noored on loonud omaalgatuslikult erinevaid huviringe ja huviklubisid.
11) Urvaste valla noorsootöötaja eestvedamisel on korraldatud maakondlike koostööd erinevate noorteühingute vahel
12) Arendada rahvusvahelist noorsootööd ja noortevahetust
13) Noorsootöö tegevustes lähtutakse Noorsootöö seadusest, Eesti Noorsootöö Strateegiast, Võrumaa Arengustrateegiast
14) Piirkondliku koostöö tugevdamine valla erinevate seltside ja organisatsioonidega
15) Noorte ettevõtluskogemuste arendamine ning suunamine ja tegevuse toetamine
16) Tagada ning toetada piirkondlikult toimivat aktiivset ning jätkusuutliku noorsootööd
17) Noortejuhid on kvalifitseeritud, väärtustatud ning motiveeritud
18) Piirkondlik noorsootöö on kõrge kvaliteediga ja tulemuslik
19) Noorsootöö materiaalne baas kaasaegne ja aktiivne ja vaba aja veetmist võimaldav
20) Toimib erinevate generatsioonide vaheline koostöö
21) Noorte karjääriinfo kättesaadavamaks tegemine Noored on algatusvõimelised ja aktiivsed.
22) Piirkondlikult toimib aktiivne ja jätkusuutlik noorsootöö.
23) Noortejuhid on kvalifitseeritud ja väärtustatud.
24) Erinevad objektid, atraktsioonid mitmekesistavad noorte vaba aega.
25) Maakondlik koostöö on toimiv ja tulemuslik.
26) Maailm on noortele avatud läbi rahvusvahelise koostöö.
27) Aktiivtegevused on vaheldusrikkad ja muutuvad noorte huvidest lähtuvalt.
28) Noorsootöö materiaalne baas on kaasaegne ja aktiivset vaba aja veetmist võimaldav.
29) Piirkondlik noorsootöö on kõrge kvaliteediga ja tulemuslik.
30) Toimib generatsioonide vaheline koostöö Videovalve seadmete paigaldamine noorte kogunemiskohtadele.

10.6. Eesmärk. Piirkondade (kantide) arengu toetamine

1) Eri valdkondade (MTÜ-d + ettevõtted+vallavalitsus) koostöövõrgustike toetamine
2) Suuremates külades külakeskuste arendamine/loomine. Kohalike elanikeinitsiatiivi toetamine nende arendamisel.
3) Külade atraktiivsuse tõstmine (vallavalitsuse ja kohalike elanike koostöös)
4) Valla arengukava vaadatakse tähtaegselt üle ning arengukava täitmise aruanne avalikustatakse valla ajalehes.
5) Külavanema rolli täpsustamine ja nende kaasamine otsustusprotsessidesse.
6) Töötab külavanemate kogu.
7) Küladel on koostatud iga-aastased tegevuskavad.
8) Vallaametnikud osalevad külakoosolekutel
9) Elukeskkonna parandamine – parkide , mänguväljakute hooldus. Spordiplatside rajamine. Selles osas koostöö külaseltsidega.
10) On rajatud võrk- ja korvpalliplatsid Urvaste valla korrusmajade juurde vastavalt detailplaneeringule
11)
12) Bussipeatuste korrashoid (valgustatud), vajadusel uute rajamine
13) Hooldatud avalikud kohad (trimmerdatud).
14) Talgute korraldamise toetamine
15) Noorte perede Urvaste valda elamaasumise soodustamine. Selleks anda võimalusel valla poolt soodustingimustel elamispinda.
16) Teenuste kättesaadavuse parandamine külades
17) Pokumaa arendamine loodusharidusskeskusena
18) Urvaste valla külad on heakorrastatud.
19) Toimib külade omavaheline tihe koostöö.
20) Elukeskkond külades on turvaline
21) Korraldada mainekampaaniaid näiteks “Urvaste vallas on kõige parem elada”
22) Uue üldplaneeringu algatamine ja kehtestamine

10.7. Eesmärk . Infrastruktuuri ja elukeskkonna arendamine

1) Kuldre kooli katlamaja rekonstrueerimine
2) Tagada nõuetele vastav joogivesi
3) Heal tasemel teede aastaringne hooldus
4) Tegutseda selle nimel, et Urvaste-Kanepi tee saaks asfaltkatte
5) Kõvakatet vajavad Pokumaa ümber asuvad kruusateed
6) Kergliiklustee rajamine Uue-Antsla ja Kuldre vahele
7) Tegutseda selle nimel, et Kiriku juurest kalmistuni viiv tee saaks asfaltkatte
8) Kalmistule veevarustuse rajamine
9) Kiriku juurde parkla rajamine
10) Uue-Antsla rahvamaja parkla rajamine
11) Kuldre, Uue-Antsla ja Vaabina tänavavalgustuse rekonstrueerimine
12) Tegutseda selle nimel, et paraneks kommunikatiivse infrastruktuuri kvaliteet vallas
13) Koostöös naaberomavalitsuste ja maavalitsustega tõhustada ühistraspordi korraldust
14) Korrastamata kruntide omanikele ettekirjutuste tegemine
15) Suuremate asulate haljastuse korraldamine
16) Uue-Antslas planeeritava tööstusala juures oleva vana olemasoleva kanalisatsioonitrassi rekonstrueerimine.
17) Kuldre ja Uue-Antsla planeeritavades tööstusalades elektrivõrguga liitumispunktides amprimahu suurendamine vajadusel
18) Puhastite ja biotiikide rekonstrueerimine Kuldres, Uue-Antslas.
19) Kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine Vaabinas ja Viselas.
20) Vabade eluasemete ja elamumaade andmebaasi loomine ja haldamine
21) "Keskasulate haljastuse projekti koostamine ja elluviimine" ning Kuldre Kooli puhkeala ja kooliaia rajamine
22) Valla omandis ohtlike ehitiste lammutamine
23) Kooli territooriumi määratlemine (piirdeaia rajamine)
24) Kergliiklustee rajamine Kiriku ja kalmistu vahele
25) Ehitada Uue-Antsla sisene kergliiklustee
26) Vallavalitsue hoone kütesüsteemi rekonstrueerimine (üleviimine keskkonnasõbralikumale tehnoloogiale)
27) Bussipeatuste valgustamine taastuvenergial töötvate valgustitega
28) Liikumisraskustega inimestele on tagatud juurdepääs avalikele asutustele.
29) Vallal on uute IT-lahendustega koduleht. Vallal on kaasaegne infoleht
30) Heakorrakampaaniate korraldamine.
31) Jäätmealaste kampaaniate korraldamine.
32) Jäätmete kogumisaktsioonide läbiviimine.
33) Vajalikul hulgas väikevormide (pingid, prügikastid, lillekastid) paigaldamine avalikku ruumi.
34) Elanikkonna teavitamine keskkonnaprobleemidest ja keskkonnateadlikkuse tõstmine.
35) Korras tuletõrjeveevõtukohad ja tagada aastaringe juurdepääs nendele

Lisa 1 Arengukava täitmise hindamine

Tulenevalt Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lg 3 peab volikogu hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks arengukava läbi vaatama ja võtma vastu otsuse selle muutmise kohta.

Indikaatorid arengukava täitmise hindamiseks:

- Laekunud tulumaks ühe elaniku kohta
- Rahvaarv
- Rändesaldo
- Vallas tegutsevate majanduslikult aktiivsete ettevõtete arv
- Tööhõive määr
- Välja makstud toimetulekutoetused ühe elaniku kohta
- Kuldre kooli/lasteaia õpilaste arv
- Alaealiste süütegude arv
- Huviringides osalevate elanike, sh laste, arv suhtarvuna elanike/laste koguarvu

Valla arengukava vaadatakse tähtaegselt üle ning arengukava täitmise aruanne avalikustatakse valla ajalehes.

Lisa 2 Arengukava koostamiseks moodustatud töögupid

Haridus

Margus Konnula
Rait Laatsit
Kristina Absalon
Merle Tombak
Taivo Niitvägi
Karin Hellamaa
Aivo Värton

Majandus ja tööhõive

Rolf Kiitsak
Riho Roon
Valdur Roots

Töö Noortega

Aivo Männiste
Anne Klaar
Merle Tombak
Karel Varik
Selje Korp

Kultuur ja sport

Margus Klaar
Anne Klaar
Karille Bergmann
Riina Ermel
Margus Konnula
Aivo Männiste
Taivo Niitvägi

Sotsiaal ja tervishoid

Agnes Parmas
Reet Vaiknemets
Virve Üprus
Mariina Kõller

Piirkondlik areng

Andres Ojanurm
Anti Värton
Tiina Neeve
Airi Hallik-Konnula

Lisa 3 Investeeringute kava 2014-2018

2015			
Tegevus	**Valla vahendid+riigitoetus**	**Eraettevõte, MTÜ**	**Toetus fondidelt**
Biotiikide rekonstrueerimine	20000		50000
Rahvamaja sokli isolatsioon ja soojustus		2000	18000
Vallamaja sokli isolatsioon ja soojustus		2000	18000
Kuldre raamatukogu uute ruumide rekonstrueerimine	10000		
Kuldre lasteaia I korruse ruumide projekteerimine ja ehitamine	6000		
Vallateed	30000		
Sotsiaalsete eluruumide renoveerimine	3000		
Kuldre Kooli lasteaia mänguväljak	8500		32000
Tänavavalgustuse projekteerimine ja rekonstrueerimine (Kuldre,Vaabina,Urvaste)	10000		20000
Kokku	**87500**	**4000**	**86000**
2016			
Tegevus	**Valla vahendid+riigitoetus**	**Eraettevõte, MTÜ**	**Toetus fondidelt**
Vallateed	30000		
Sotsiaalsete eluruumide renoveerimine	3000		
Uue-Antsla mõisapargi hooldamine ja rekonstrueerimine	5000		30000
Kooli võimla rekonstrueerimine	38000		152000
Vallamaja kütesüsteemi rekonstrueerimine	25000		
Rahvamaja põranda ja lava rekonstrueerimine	6000		24000
Kokku	**107000**	**0**	**182000**
2017			
Tegevus	**Valla vahendid+riigitoetus**	**Eraettevõte, MTÜ**	**Toetus fondidelt**
Mänguväljakute rekonstrueerimine	20000		
Kooli katlamaja rekonstrueerimine	34000		136000
Vallateed	30000		
Sotsiaalsete eluruumide renoveerimine	3000		
Kokku	**87000**	**0**	**136000**
2018			

Tegevus	**Valla vahendid+riigitoetus**	**Eraettevõte, MTÜ**	**Toetus fondidelt**
Keskasulate haljastuse projekti koostamine ja elluviimine	15000		15000
Vallateed	30000		
Sotsiaalsete eluruumide renoveerimine	3000		
Uhtjärve matkaraja projekteerimine	2000		
Kokku	**50000**	**0**	**15000**